

Hvalsø, den 7/2 2020

Egnshistorisk Forening for Hvalsø

Kære medlem.

I Lethrica for oktober 2019 indkaldte vi til generalforsamling tirsdag den 18. februar kl. 18.30 på Gundestedgård, Gundestedvej 40 i Hvalsø.

Hermed nærmere:

Vi starter med fællesspisning kl. 18.30

Gnaveben med surt, rødkål, grovbrød og sennep. Pris 60 kr. Hertil kan købes øl eller vand...

Vi beder om tilmelding hurtigst muligt til ole@gundested-camping.dk eller 22808664 eller til kbgtfredsen@gmail.com eller 46492663, og senest d 14/2.

Generalforsamling ca. kl. 19.30

Dagsorden:

1. Valg af dirigent
2. Beretning om foreningens virksomhed
3. Aflæggelse af revideret regnskab
4. Fastsættelse af kontingent
5. Valg af bestyrelsesmedlemmer, suppleant og revisor:
På valg er Bent Gottfredsen, Thyra Johannesen, Johnny Ilsing Sørensen og revisor Jørgen Jensen
Alle er villige til genvalg
6. Indkomne forslag
Forslag bedes tilsendt formanden hurtigst muligt
7. Eventuelt

Efterfølgende foredrag ca. kl. 20.30

(Her er også ikke-medlemmer velkomne for 20 kr. til kaffen)

I år får vi besøg af Morten Thomsen Højsgaard, Museumsdirektør for ROMU

Hans emne er:

”Stedet, du kommer fra - at huske, at opleve og at tale om kulturhistorie”

Hvad vil det sige at komme fra et sted? Det er faktisk vanskeligere at svare på, end man skulle tro. Der er flere sande svar. Morten vil i sit foredrag belyse, hvad ord som ”sted”, ”hjem” og ”oprindelse” betyder i kulturhistorien.

Fra en udgravning ved Gl. Lejre fra september 2019, hvor Morten (tv) står sammen med arkæologerne Julie Nielsen og Tom Christensen.

EHF Generalforsamling 2020

Referat fra generalforsamlingen tirsdag den 18. februar kl. 18.30 på Gundestedgård

Kl. 19.30 startede generalforsamlingen med 27 fremmødte medlemmer.

Formanden Bent Gottfredsen bød velkommen til den 44. generalforsamling i EHF.

1. Ernst Theill blev valgt til dirigent og konstaterede, at alle formalia mht. indkaldelse mv. var i orden.
2. Beretning om foreningens virksomhed.
Formanden aflagde beretning. Denne er gengivet i sin fulde ordlyd nedenfor.
Beretningen blev vedtaget.
3. Aflæggelse af revideret regnskab ved kasserer Ole Theill Knudsen.
Regnskabet, som ses nedenfor, blev vedtaget.
4. Fastsættelse af kontingent.
Det blev vedtaget, at alle betaler samme kontingent, nemlig 150 kr. årligt. Der er ret få yngre (ikke-pensionister) i medlemsskaren, og de har hidtil betalt 175 kr. årligt.
5. Valg af bestyrelsesmedlemmer, suppleant og revisor:
På valg var Bent Gottfredsen, Thyra Johannesen, suppleant Johnny Ilsing Sørensen og revisor Jørgen Jensen
Alle blev genvalgt.
6. Indkomne forslag. Der var ikke indkommet nogle forslag.
7. Eventuelt. Intet.

Dirigenten takkede forsamlingen for god ro og orden, og formanden takkede dirigenten.

Efter generalforsamlingen var der adgang for alle til foredrag:

**Morten Thomsen Højsgaard, Museumsdirektør for ROMU, havde valgt emnet
”Stedet, du kommer fra – at huske, at opleve og at tale om kulturhistorie”**

Det blev en anderledes og spændende oplevelse. Morten fortalte engageret og gav mange eksempler, dels personlige fra hans eget liv, dels især fra litteraturen og vores sangskat. (I Danmark er jeg født, Dengang jeg drog af sted).

Hvordan får et sted betydning? Det gør det via anekdoter om stedet, ved at man ved noget om stedet.

Hvordan opstår et fællesskab? Vi kan have fællesskabsfølelse uden at kende hinanden, men ved at have fælles sprog, institutioner, medier, foreninger o.s.v.

Morten forstod også at aktivere forsamlingen. Vi skulle hver især tage stilling til to spørgsmål:

Jeg føler mig hjemme i - ?

Jeg kommer fra - ?

(Svaret på spørgsmålet *Hvor kommer du fra?* afhænger af, hvem der spørger, og hvor godt vedkommende formodes at kende stedet).

Hvis man tænker over det, er det forbløffende, hvor ofte ”sted” indgår i ord og vendinger.

Alt i alt et tankevækkende input. Det var en god aften.

Ref. Thyra

Formandsberetning EHF 2020

Velkommen til den 44. ordinære generalforsamling.

I 2018 udgav vi Sagn og Myter fra Lejreeggen. Den er nu næsten udsolgt.

I det forgangne år har vi arbejdet lidt mere med den, idet den på er blevet indtalt til Radio Umlando, på deres opfordring i en "Sofasamtale" på Lejre Bibliotek.

Det er min kone Karin, der jo også i bogen har dramatiseret de gamle sagn, der har læst dem ind.

Det synes jeg, at hun har en god stemme til. Det er så mig, der fortæller indholdet af faktaboksene.

Det synes jeg ikke, at jeg har stemme til, men radioen insisterede. Det gav afveksling, var motiveringen. Bogen kan høres på et link på hjemmesiden. Nogle af historierne kan også fint bruges til "Godnat til de Små".

Kender I ikke Radio Umlando, skal I ikke fortvivle. Det gjorde jeg heller ikke. Jeg vidste ikke engang, at der var noget, der hed en "Sofasamtale." Radio Umlando er en "ikke kommerciel radio", der sender 15 timer om ugen. Den beskæftiger sig i meget høj grad med historie: Verdenshistorie, Danmarkshistorie og lokalhistorie. Flere af vores samarbejdspartnere medvirker også, fx Lejre Historiske Forening og Lejre Arkæologisk Forening og flere museer. Man kan også google den og høre programmerne. Vil I gerne høre Karin og mig, er det enkleste dog, at I går ind på vores egen hjemmeside, hvor der naturligvis er et link.

Sidste år stillede jeg en ny bog i udsigt i år. Bogen om kildekalk og frådsten. Det når vi ikke. Både jeg og Thyra, der gerne vil redigere, har haft for meget andet at rive i. Det vender jeg tilbage til. Bogen skulle jo bygge på min artikel om Åstrup Kalkværk, der har været i Lethrica, samt min lille gamle bog om emnet. Billedmaterialet skulle i høj grad fornys og suppleres, herunder med materiale fra filmen om frådsten, som nu kan ses på Tadre Mølle og på møllevennernes hjemmeside. Her har jeg jo lavet oplægget og Ole Mallings filmen. Den er finansieret af Marie Hansens Fond. Det er på plads. Jeg har renskrevet den gamle bog og udbygget indholdet en hel del. Det gik desværre ikke at scanne den i redigerbar stand. Så noget er klart, men vi mangler en del optagelser af frådstensarkitektur. Jeg har luftet lidt for Nationalparken, om det ikke var en ide at støtte økonomisk. Den er ikke afvisende. Jeg håber på, at vi kan nå så langt, at vi inden året er ude kan sende en ansøgning ind.

Lethrica er og bliver jo der, vi lægger de fleste kræfter. Det har vi også gjort i år. Lederen hænger jeg jo stadig på. Jeg forsøger at afsætte den, men endnu forgæves. Den store artikel om Åstrup Kalkværk er allerede nævnt. Så er der Noget om Alléer - om alle kommunens alléer. Den tog tid. Desuden lidt bidrag om bygnings- og landskabskultur og anmeldelser.

Hjemmesiden kan vi vist godt være bekendt at sige, er vores andet store flagskib. Den har Thyra ikke bare opdateret, men simpelthen fornyet og udbygget væsentligt. Den er blevet rigtig flot – for ikke at sige smuk - og meget mere enkel, læseværdig, indbydende og let at finde rundt, og den er nu også brugbar på telefonen, som tiden kræver. Jeg vil anbefale den meget. Reklamer for den.

I kan finde alt på hjemmesiden: Billedgalleri med fx Ole Mallings fine fotos både fra luft og jord, stormene Allan og Bodil, Den gamle Eg, Madsens Stene etc. mine taler, foreningens kommentarer, tidligere udgivelser – Nyt fra EHF tilbage til -02, arrangementer, og masser af links, fx kan I høre Pouls Viser. Der er sagtens til en hel hyggeaften.

Thyra skulle så heller ikke både lave ny hjemmeside og redigere bog på én gang. Så stor ros og tak til Thyra for et flot og imponerende arbejde. Vi drømmer stadig om at få digitaliseret lidt mere og at få lavet et indeks, men én ting ad gangen.

Resten af bestyrelsen gør også deres gode indsats som sædvanligt ved arrangementer, med regnskaber, med illustrationer mm. Tak til bestyrelsen.

Museumsrådet. Her har vi haft møde med vores nye museumsdirektør Morten Thomsen Højsgaard og naturligvis "vore egen" Isabella Fuglø. Det har fået mig til at tro på, at det at deltage i rådet nok fremover kommer til at være lidt mere meningsfuldt. Vi skal ikke bestemme. Vi er et råd, men jeg tror, at man fremover vil lytte mere og overveje vores tanker og forslag seriøst.

Bygningspræmieringen. Vi har foretaget den første præmiering - nu ved de tre historiske foreninger i fællesskab. Den gik til Finn og Hanne Eliassen på Hallisgård i Kornerup for fint vedligehold og restaurering af den gamle fredede stråttækte bindingsværksgård. Det blev til et godt arrangement med fin pressedækning. Jeg fik lov at holde talen. Den kan læses på hjemmesiden. Præmieringen har bestyrket vores opfattelse af, at det er en god ide at belønne det gode eksempel. Vi håber, at det smitter. Vi efterlyser stadig emner til den næste præmiering.

Bygningskulturen. Her har vi sammen med de andre historiske foreninger, DN, arkivet og mange flere medvirket ved Århus Arkitektskoles registrering af Kulturmiljøer i Lejre. De er dygtige, og resultatet er blevet en grundig og meget seriøs rapport. Vi har rigtig mange fine og bevaringsværdige kulturmiljøer her i kommunen. Det er jo rigtig dejligt, når vi gerne vil være nationalpark, grøn kommune og besøgskommune med natur- og kulturturisme.

Hermed har kommunalbestyrelsen et helt nyt og fremragende plangrundlag for administrationen, navnlig af landsbyerne. Godserne er også med, men de er sikret af fredningerne i forvejen. Tanken havde været, at rapporten skulle have været præsenteret for presse og offentlighed ved et større arrangement. Det frygter jeg, ikke bliver tilfældet. Jeg frygter, at rapporten ikke vil have megen politisk bevågenhed. Det er der desværre belæg for.

Det fører mig over til landsbyerne. De er jo kælebørn for os. Her har vi mange af vores allerbedste kulturmiljøer. Kommunen snakker da også pænt om dem og holder fine møder og nedsætter landsbyudvalg.

Kommunen vil gerne "udvikle" landsbyerne. Det fylder mig med frygt for, at udvikling bare betyder at få nogle flere indbyggere at være kommunalbestyrelse for. Sporene skræmmer.

I Abbetved havde vi en fremragende bevarende lokalplan, som i sin tid blev vedtaget enstemmigt med tilslutning fra beboerne og opbakning fra os, DN, museet, amtet, og kulturmiljørådet. Her vil man nu tillade en tredobling af den lille landsbys indbyggertal - trods indsigelser fra alle byens 11 familier, os og DN. Det rigtig uhyggelige er, at man bare vil dispensere fra lokalplanen, selv om der i den står, at "kommunalbestyrelsen kan tillade mindre lempelser". Dvs. ét hus, eventuelt to.

Her skulle have været lavet en ny lokalplan og et kommuneplantillæg. Man tilsidesætter fuldstændig hele den demokratiske proces med borgerinddragelse, som en lokalplan er. Vi andre tog det seriøst. Det er rystende. Så langt rækker altså de mange fine ord, møder og landsbyudvalg. En enig lille landsby på 11 familier tæller ikke med. Mange har endda bosat sig i Abbetved i tillid til gældende planlægning, fordi det var sådan, de gerne ville bo. Her kunne det være rimeligt at tale om, at man svigter lodsejerne, men i modsætning til naturfredningen af Tempelkrog, som man er imod, selv om der gives erstatning, gives der ikke lodsejerne erstatning her.

Tadre Mølle. Her skal ikke aflægges beretning. Det kunne jeg sagtens bruge resten af aftenen på, men det skal ikke være nogen hemmelighed, at den tærer hårdt på formandens tid, energi og arbejdskraft. I vil i Lethica kunne følge udviklingen under Nyt fra DSI, som jeg som formand skriver. Vi har fået afviklet flere store praktiske arbejder som tækning, frilæggelse af møllerende, rydning af opvækst osv. Vi er næsten færdige med restaureringen. Næste år skal vi se på stigningsbordet.

Det er det sidste lidt større projekt inden for de næste 10 år. Det der tærer hårdest er et umådeligt tidskrævende og langsommeligt papirarbejde med revision af vedtægter, lejeaftaler og den slags. Fx er tinglysningen endnu ikke på plads 14 måneder efter overtagelsen. Jeg håber, at vi får det overstået i løbet af året.

EHF har nu en hel bestyrelsesplads, idet DN nu har fået sin egen. Så jeg er altså ikke længere to halve personer, der ofte mener hver sit. Det er interessant og spændende, og jeg holder meget af møllen, men jeg havde ikke bestilt den formandspost og slet ikke forestillet mig, at vi skulle blive selvejere, da jeg accepterede den.

Arrangementer. Afviklede.

Her har vi fortsat samarbejdet med de to andre foreninger og med arkivet. Det fungerer rigtig godt. Foreningerne har lidt penge, og arkivet medvirker med lokaler og en fremragende logistik.

Jeg vil henvise til hjemmesiden, hvor der er grundig omtale af dem alle, og derfor kun summere dem op her. Dog vil jeg sige, at fremmødet altid har været godt.

Fortidsmindernes Dag den 28. april. Her blev jeg rendt helt over ende med mindst 180 deltagere. Jeg havde ikke rigtig regnet med nogen. Det var jo bare en gentagelse.

Valborgaften den 30. april med bistand af TMV. Det blev lidt af et tilløbsstykke.

Den 12. maj vandretur sammen med Lejrearkæologiske Forening med besigtigelse af oldtidsagre mm. Fin tur med intim stemning og hygge. Der kom fire!

Den 17. maj vandretur til den genskabte Tempelkrog i forrygende hård blæst og sjaskende regn. Alligevel kom der 12. Det blev en fin tur.

Den 22. maj Bygningspræmiering. Det er jo allerede omtalt

Den 14. august Møllemaries Fødselsdag i samarbejde med TMV med Pia Kloster Band afbrudt af vild regnbyge.

Den 5. november Foredrag om Den spanske Syge ved Hans Trier, som også havde fundet lokalt stof frem.

Den 27. november Foredrag om Kalmarunionen ved Hans Jørgen L. Larsen.

Endelig videresender vi jo for Historisk Samfund.

Arrangementer. Kommende.

Der bliver naturligvis de faste Valborgaften og Møllemaries Fødselsdag samt arrangementerne sammen med vores samarbejdspartnere.

For indeværende.

Den 29. april aften. Her på stedet foredrag ved Flemming Damgaard Kommunalreformen 50 år.

Den 15. juni aften. Foredrag ved hans Jørgen Lysholm i Kulturhuset i Hvalsø i anledning af 100-året for genforeningen med Sønderjylland. "Optakten til Folkeafstemningen" HJL er født og opvokset i Osted som søn af den sidste sognefoged. Han er kendt som en god fortæller og en rutineret foredragsholder. Vi har fået ham anbefalet, efter han har vist rundt i Osted på historiske byvandring. Han er pensioneret højskoleforstander og bor i dag i Viborg.

Mere tør jeg ikke love lige nu. Der var planlagt en vandretur til den store dæmning over Helligrenden her i foråret kombineret med et lille foredrag om Kisserup Sogn i Kisserup Kirke. Det er desværre aflyst. Jeg kan ikke gå.

Regnskab for Egnshistorisk Forening for 2019

Overført fra 2018 :

Kasse..... 292,10 kr.
Bank..... 58236,01 kr.

58528,11 kr.

Indtægter:

1 Kontingenter..... 11300,00 kr.
2 Deltagerbetaling 3370,86 kr.
3. "sagn og myter" 1800,00 kr.

16470,86 kr.

Udgifter:

4. Lethrica..... 3041,25 kr.
5. Forsendelse.....320,00 kr.
6. Arrangementer... 4828,62 kr..
7 Foreningsdrift... 3863,75 kr
8 Honorar, rundvis... 400,00 kr.
9 gebyrer..... . 800,00 kr.
10. renter..... 360,30 kr.

13613,92 kr.

Årets resultat.....

2856,94 kr.

Overføres til år 2019.:

Kasse..... -216,40 kr.
Bank 61601,45 kr.

61385,05 kr.

30/1

Ale Thiel Knudsen
(kasserer)

Ovenstående er gennemgået, og fundet i overensstemmelse med kassebog og bilag.

Hvalsø d

9/2-2020 *A. Ullmann*

(revisorer)

11/2-2020 *Lone Jensen*

Hvalsø d